ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
WALTER VAN GERVEN
της 25ης Μαΐου 1989 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1371/81 της Επιτροπής περιέχει εκτελεστικές διοικητικές διατάξεις για τα νομισματικά εξισωτικά ποσά (εφεξής: ΝΕΠ).

Εισαγωγή

1. Το Finanzgericht του Αμβούργου (εφεξής: το αιτούν δικαστήριο) υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο ερώτημα:

« Έχει το άρθρο 30, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1371/81, της Επιτροπής, της 19ης Μαΐου 1981 (ΕΕ L 138, σ. 1), την έννοια ότι ο όρος 'μίγμα' καλύπτει μόνο τα εμπορεύματα των οποίων τα συστατικά μέρη υπάγονται στα κεφάλαια 2, 10 ή 11 του κοινού δασμολογίου ή καλύπτει και τα εμπορεύματα εκείνα, τα συστατικά μέρη των οποίων είναι προϊόντα που υπάγονται στα κεφάλαια 2, 10 ή 11 και προϊόντα που υπάγονται σε άλλα κεφάλαια; Συγκεκριμένα δε, αποτελούν μίγματα κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1371/81 τα μίγματα από αλεύρι σιταριού και πίτουρο σιταριού τα οποία κατά τους γενικούς κανόνες για την ερμηνεία της ονοματολογίας του κοινού δασμολογίου πρέπει να καταταγούν ως αλεύρι σιταριού; »

2. Το άρθρο 30 του εκτελεστικού κανονισμού περί ΝΕΠ, επί του οποίου το Δικαστήριο δεν έχει ακόμη κληθεί να αποφανθεί, πρέπει να εξετασθεί στο πλαίσιο της γενικής αρχής — που διατυπώνεται επίσης στα άρθρα 6 και 9 του κανονισμού αυτού — ότι πλην παρεκκλίνουσας ρυθμίσεως οι διατάξεις για την εφαρμογή και ερμηνεία του κοινού δασμολογίου ισχύουν και για τα ΝΕΠ, που αποτελούν συμπλήρωμα των μέτρων παρεμβάσεως που προβλέπονται στην οργάνωση των γεωργικών αγορών [1]. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 30 ορίζουν ρητά ότι ορισμένες συμπληρωματικές σημειώσεις των κεφαλαίων του κοινού δασμολογίου εφαρμόζονται αναλόγως σε σχέση με τα νομισματικά εξισωτικά ποσά. Μία από αυτές είναι η συμπληρωματική σημείωση 3, που προστέθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3324/80 στο κεφάλαιο 11 (για το οποίο πρόκειται εδώ) και η οποία προβλέπει ότι για τα μίγματα που εμπίπτουν στο κεφάλαιο αυτό ο υπολογισμός (του δασμού) συμπίπτει με τον υπολογισμό (του ΝΕΠ που πρέπει να χορηγηθεί) βάσει της παραγράφου 3 του άρθρου 30, η οποία παρατίθεται κατωτέρω. Αυτή η παράγραφος 3 περιέχει ειδική ρύθμιση

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ολλανδική.

1 — Βλέπε το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 974/71 του Συμβουλίου, της 12ης Μαΐου 1971, περί ορισμένων μέτρων συγκυριακής πολιτικής που πρέπει να ληφθούν στο γεωργικό τομέα σαν συνέπεια της προσωρινής διευρύνσεως των περιθωρίων διακυμάνσεως των νομισμάτων ορισμένων κρατών μελών (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/006, σ. 192).

ΝΕΠ για τα μίγματα που εμπίπτουν στα κεφάλαια 2, 10 και 11 του κοινού δασμολογίου.

Το άρθρο 30, παράγραφος 3, έχει ως εξής:

« Τα νομισματικά εξισωτικά ποσά που χορηγούνται για τα μίγματα τα υπαγόμενα στα κεφάλαια 2, 10 ή 11 του κοινού δασμολογίου καθορίζονται ως ακολούθως:

α) για τα μίγματα, ένα συνθετικό μέρος των οποίων αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 90 % του βάρους αυτών, είναι ο συντελεστής που εφαρμόζεται για το συνθετικό αυτό μέρος·

β) για τα άλλα μίγματα, είναι ο συντελεστής που εφαρμόζεται για το συνθετικό μέρος το οποίο δίδει το χαμηλότερο νομισματικό εξισωτικό ποσό. Στην περίπτωση κατά την οποία ένα ή περισσότερα συνθετικά μέρη δεν δίδουν δικαίωμα σε νομισματικά εξισωτικά ποσά, δεν χορηγείται νομισματικό εξισωτικό ποσό για τα μίγματα. »

3. Οι διαφορετικές απόψεις της προσφεύγουσας της κύριας δίκης, της εταιρείας Rheinkrone (εφεξής: η προσφεύγουσα) αφενός, και της Επιτροπής, αφετέρου, η οποία υποστήριξε στις παρατηρήσεις της την άποψη του καθού της κύριας δίκης, του Hauptzollamt Hamburg-Jonas (εφεξής: καθού), εμπεριέχουν δύο στοιχεία, τα οποία εκφράζονται κατά κάποιο τρόπο στο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου.

Το πρώτο στοιχείο είναι το γενικό ερώτημα « αν το άρθρο 30, παράγραφος 3, έχει την έννοια ότι ο όρος 'μίγμα' καλύπτει και τα εμπορεύματα τα συστατικά μέρη των οποίων είναι προϊόντα που υπάγονται στα κεφάλαια 2, 10 και 11 και προϊόντα που υπάγονται σε άλλα κεφάλαια ». Το δεύτερο, πιο συγκεκριμένο, στοιχείο του υποβληθέντος ερωτήματος είναι αν « τα μίγματα από αλεύρι σιταριού και πίτουρο σιταριού, τα οποία κατά τους γενικούς κανόνες για την ερμηνεία της ονοματολογίας του κοινού δασμολογίου πρέπει να καταταγούν ως αλεύρι σιταριού, αποτελούν μίγματα κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 3 ».

Τα πραγματικά περιστατικά και η διαδικασία της κύριας δίκης

4. Τα πραγματικά περιστατικά αναφέρονται στα σημεία 2 έως 6 της εκθέσεως για την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Τα συνοψίζω εδώ ακόμη μια φορά. Η προσφεύγουσα ζήτησε ΝΕΠ για την εξαγωγή από τη Γερμανία στις Κάτω Χώρες ενός προϊόντος, το οποίο προερχόταν από ανάμιξη αλεύρου σιταριού (80 — 90 % του βάρους) και πίτουρου σιταριού (10 — 20 % του βάρους) κατά το διάστημα από Αύγουστο 1981 μέχρι Αύγουστο 1984. Δήλωσε το εμπόρευμα αυτό ως άλευρο σίτου της διακρίσεως 11.01 Α του κοινού δασμολογίου [2].

5. Η σημείωση 2 του κεφαλαίου 11 του κοινού δασμολογίου, το οποίο αφορά « προϊόντα αλευροποιίας· βύνη· άμυλα κάθε είδους· γλουτένη· ινουλίνη », περιέχει κανόνες για την οριοθέτηση μεταξύ « αλεύρου δημητριακών » της δασμολογικής κλάσεως 11.01, αφενός, της κλάσεως 11.02 και της κλάσεως 23.02, αφετέρου. Η δασμολογική κλάση 11.02 αφορά « πλιγούρια, σιμιγδάλια· σπόρους μετά από

2 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 3618/86 του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 1986, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3331/85, τροποποιητικού του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 950/68 περί του κοινού δασμολογίου (ΕΕ L 345 της 8.12.1986, σ. 1 και ιδίως σσ. 60 και 61).

μερική απόξεση του περικαρπίου, μετά από ολοσχερή σχεδόν απόξεση του περικαρπίου και με στρογγύλευση στα δύο άκρα, πλατυσμένους ή σε νιφάδες..., φύτρα σπερμάτων δημητριακών ολόκληρα, πλατυσμένα, σε νιφάδες ή αλεσμένα » (εφεξής: σιμιγδάλια). Η δασμολογική κλάση 23.02, που αφορά « πίτουρα εν γένει και άλλα υπολείμματα από το κοσκίνισμα, το άλεσμα ή άλλες κατεργασίες των σπόρων δημητριακών και οσπριοειδών » (εφεξής: πίτουρα), ανήκει στο κεφάλαιο 23: « υπολείμματα και απορρίμματα των βιομηχανιών ειδών διατροφής: τροφές παρασκευασμένες για ζώα ».

Η σημείωση 2 Α περιέχει τον ακόλουθο κανόνα: τα προϊόντα αλευροποιίας των δημητριακών[3] εμπίπτουν στο κεφάλαιο 11, δηλαδή στη δασμολογική κλάση 11.01 (« άλευρα ») ή 11.02 (« σιμιγδάλια«), όταν κατά βάρος και επί ξηρού προϊόντος έχουν συγχρόνως περιεκτικότητα σε άμυλο υπερβαίνουσα το 45 % και περιεκτικότητα σε τέφρες ίση ή μικρότερη του 2,5 %. Τα προϊόντα αλευροποιίας των δημητριακών που δεν πληρούν αυτές τις προϋποθέσεις εμπίπτουν στην κλάση 23.02 (« πίτουρα »).

Η σημείωση 2 Β περιέχει ακολούθως κανόνα για την κατάταξη των προϊόντων, τα οποία βάσει των ανωτέρω εμπίπτουν στο κεφάλαιο 11, είτε στη δασμολογική κλάση 11.01 (« άλευρα ») είτε στην κλάση 11.02 (« σιμιγδάλια »). Για τα προϊόντα του σίτου ο κανόνας αυτός είναι ο ακόλουθος: όταν η διέλευσή τους από κόσκινο γάζας από μετάξι ή υφάσματος από τεχνητή ή συνθετική υφαντική ύλη με άνοιγμα βρόχων 315 χιλιοστών του χιλιοστομέτρου είναι ίση ή μεγαλύτερη του 80 % κατά βάρος, το προϊόν κατατάσσεται στην κλάση 11.01 (« άλευρα ») και είναι επομένως αλεύρι σιταριού· ειδάλλως το προϊόν κατατάσσεται στην κλάση 11.02 (« σιμιγδάλια »), οπότε είναι χονδρό ή ψιλό σιμιγδάλι σίτου.

6. Όπως αναφέρθηκε ήδη, η προσφεύγουσα δήλωσε στην τελωνειακή της διασάφηση το επίδικο προϊόν ως αλεύρι σιταριού της δασμολογικής διακρίσεως 11.01A[4]. Η διασάφηση αυτή επιβεβαιώθηκε από την εξέταση ορισμένων δειγμάτων, στην οποία προέβη το Zolltechnische Prüfungs- und Lehranstalt (Ιδρυμα ερευνών και εκπαιδεύσεως επί της δασμολογικής τεχνικής) σύμφωνα με τα κριτήρια που περιέχονται στις σημειώσεις 2 Α και 2 Β.

Αρχικά, δηλαδή από τον Αύγουστο του 1981 μέχρι το Νοέμβριο του 1983, το καθού ήταν σύμφωνο με τη διασάφηση αυτή. Μόνο με μεταγενέστερη απόφαση το καθού κατέληξε στο συμπέρασμα ότι βάσει του άρθρου 30, παράγραφος 3, του κανονισμού 1371/81 έπρεπε να έχουν χορηγηθεί ΝΕΠ μόνο με βάση το χαμηλότερο ποσοστό, που ίσχυε για το πίτουρο σιταριού της διακρίσεως 23.02 Α ΙΙ του κοινού δασμολογίου. Το καθού δεν επικαλέσθηκε για το νέο αυτό πόρισμα την ανάλυση των χαρακτηριστικών του προϊόντος στην οποία είχε προβεί το Zolltechnische Prüfungs- und Lehranstalt. Η ανάλυση αυτή άλλωστε δεν αφορούσε το πώς προέκυψε το επίμαχο προϊόν, ζήτημα στο οποίο, σύμφωνα με τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας που επιβεβαιώθηκε κατά τη διαδικασία από τον ειδικό σύμβουλο της Επιτροπής, δεν μπορεί να δοθεί απάντηση *εκ των υστέρων*, δηλαδή μετά την παρασκευή του προϊόντος.

Επομένως το μόνο πραγματικό στοιχείο που συνηγορούσε υπέρ του νέου πορίσματος του

3 — Οι παράλληλοι κανόνες σχετικά με τα προϊόντα αλευροποιίας των δημητριακών με βάση τη σίκαλη, το κριθάρι, τη βρώμη, το καλαμπόκι, το ρύζι και άλλα δεν έχουν κανένα ενδιαφέρον στο πλαίσιο της παρούσας διαφοράς.

4 — Το γράμμα « Α » αφορά, εν προκειμένω, προϊόντα με βάση το σιτάρι· βλέπε την προηγούμενη υποσημείωση.

καθού ήταν το γεγονός ότι η προσφεύγουσα ανέφερε πάνω στα αντίτυπα ελέγχου της διασαφήσεως ότι το προϊόν είχε παρασκευασθεί κατά 80 έως 90 % του βάρους από λευκό αλεύρι σιταριού και κατά 10 έως 20 % του βάρους από πίτουρο σιταριού.

Το προδικαστικό ερώτημα

7. Επομένως το πρόβλημα που αντιμετωπίζει το αιτούν δικαστήριο είναι αν το νέο αυτό πόρισμα του καθού είναι βάσιμο. Αρχικά είχε υποβληθεί στο Δικαστήριο — ανακλήθηκε όμως αργότερα — και ένα πρόσθετο προδικαστικό ερώτημα, που αφορούσε τη « δικαιολογημένη εμπιστοσύνη » κατόπιν της μεταβολής της στάσης του καθού. Έτσι απομένει να δοθεί απάντηση μόνο στο ερώτημα που λογικά προηγείται, αν δηλαδή κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 3, του εκτελεστικού κανονισμού των ΝΕΠ πρέπει να θεωρείται ως « μίγμα » αλεύρου σιταριού (διάκριση 11.01 Α) και πίτουρου σιταριού (διάκριση 23.02 Α ΙΙ) το τελικό προϊόν που προκύπτει από ανάμιξη των δύο αυτών προϊόντων και το οποίο όμως, βάσει των κανόνων του κοινού δασμολογίου που εφαρμόζονται εν προκειμένω κατόπιν αναλύσεως των δειγμάτων, είναι άλευρο σίτου κατά την έννοια της διακρίσεως 11.01 Α του κοινού δασμολογίου.

Για το λόγο αυτό το βασικό ζήτημα είναι ποια έννοια έχει ο όρος « μίγμα » του άρθρου 30, παράγραφος 3, του εκτελεστικού κανονισμού ΝΕΠ, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών γενικών και ειδικών σημειώσεων του κοινού δασμολογίου. Ποιες είναι οι σημειώσεις αυτές; Στην πρώτη θέση βρίσκεται φυσικά η ήδη αναφερθείσα σημείωση 2 Α και Β του κεφαλαίου 11, που χαρακτηρίζει το οικείο προϊόν ως αλεύρι σιταριού. Περαιτέρω πρόκειται για τους κανόνες που αναφέρονται στον όρο « μίγμα », που χρησιμοποιείται και στο κοινό δασμολόγιο (μεταξύ άλλων, όπως ήδη αναφέρθηκε, η συμπληρωματική σημείωση 3 στο κεφάλαιο 11, στην οποία παραπέμπει το άρθρο 30, παράγραφος 2). Ως εκ τούτου η Επιτροπή αναφέρεται στο γενικό κανόνα Α 2 β) του κοινού δασμολογίου, η πρώτη και τελευταία φράση του οποίου έχουν την ακόλουθη διατύπωση:

« Κάθε αναφορά σε μια ύλη μέσα σε ορισμένη κλάση του δασμολογίου καλύπτει την ύλη αυτή, είτε σε αμιγή κατάσταση είτε αναμεμειγμένη ή και συνδυασμένη με άλλες ύλες... Η κατάταξη των αναμείκτων... ειδών γίνεται σύμφωνα με τις αρχές που αναφέρονται στον κανόνα 3 » (βλέπε κατωτέρω).

Το αιτούν δικαστήριο θεωρεί σημαντικό και το γενικό κανόνα Α 3 β) του κοινού δασμολογίου [5], ο οποίος αποβλέπει σε απλούστευση της κατατάξεως των « μιγμάτων » στη μία ή την άλλη δασμολογική κλάση. Σύμφωνα με το γενικό κανόνα Α 1, οι δύο αυτοί γενικοί κανόνες έχουν για τη δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων ενδεικτική μόνον αξία και « εφόσον αυτοί δεν είναι αντίθετοι προς το κείμενο των εν λόγω κλάσεων και σημειώσεων » [6].

5 — « 3. Όταν τα εμπορεύματα πρέπει, εκ πρώτης όψεως, να καταταγούν σε δύο ή περισσότερες κλάσεις, σ' εφαρμογή του κανόνα 2 β, ή σε κάθε άλλη περίπτωση, η κατάταξη γίνεται σύμφωνα με τα παρακάτω:

...

β) Τα αναμεμειγμένα προϊόντα, τα τεχνουργήματα και τα είδη που αποτελούνται από διάφορες ύλες ή προκύπτουν από τη συναρμολόγηση διαφόρων αντικειμένων, καθώς και τα εμπορεύματα που παρουσιάζονται σε συνδυασμούς, στα οποία η κατάταξη δεν μπορεί να γίνει σε εφαρμογή του κανόνα 3 α, πρέπει να κατατάσσονται σύμφωνα με την ύλη ή το είδος που δίνει σ' αυτά τον ουσιώδη τους χαρακτήρα, όταν είναι δυνατός αυτός ο καθορισμός. »

6 — Γενικός κανόνας 1:

« Το κείμενο των τίτλων των τμημάτων, των κεφαλαίων ή των υποκεφαλαίων θεωρείται ότι έχει μόνο ενδεικτική αξία, δεδομένου ότι η δασμολογική κατάταξη καθορίζεται νόμιμα σύμφωνα με το κείμενο των κλάσεων και των σημειώσεων των τμημάτων ή των κεφαλαίων και σύμφωνα με τους παρακάτω κανόνες, εφόσον αυτοί δεν είναι αντίθετοι προς το κείμενο των εν λόγω κλάσεων και σημειώσεων. »

Επιτρέψτε μου τώρα να εξετάσω τα επιχειρήματα των διαδίκων ως προς τα δύο επί μέρους ερωτήματα.

Επιχειρήματα των διαδίκων

8. Τίθεται καταρχάς το πρόβλημα της ερμηνείας της φράσεως « μίγματα των κεφαλαίων 2, 10 και 11 του κοινού δασμολογίου ». Κατά πόσον η λέξη « en » του ολλανδικού κειμένου, που αντιστοιχεί στη λέξη « und » του γερμανικού κειμένου, εκφράζει πράγματι λιγότερο σαφώς τους σκοπούς του νομοθέτη απ' ό,τι η λέξη « ou » του γαλλικού κειμένου, δεν έχει άμεση σημασία για την απόφαση επί της διαφοράς, όπου το πρόβλημα δεν είναι τα κεφάλαια 2 και 10. Το πρόβλημα είναι αντίθετα κατά πόσον η απαρίθμηση των τριών κεφαλαίων είναι περιοριστική. Το γράμμα του κειμένου συνηγορεί υπέρ της απόψεως αυτής και η προσφεύγουσα και η Επιτροπή συμφωνούν επ' αυτού στις παρατηρήσεις τους. Δεν είναι ωστόσο ίδια τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγουν κατόπιν της διαπιστώσεως αυτής η προσφεύγουσα και η Επιτροπή ενόψει της απαντήσεως στο δεύτερο επί μέρους ερώτημα.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, από τον περιοριστικό χαρακτήρα της απαριθμήσεως των κεφαλαίων δεν προκύπτει κανένα στοιχείο που θα μπορούσε να αποδυναμώσει την απόφαση του καθού: το υπό κρίση προϊόν είναι πράγματι προϊόν αλευροποιίας, το οποίο σύμφωνα με τα κριτήρια που περιέχονται στη σημείωση 2 επί του κεφαλαίου 11 του κοινού δασμολογίου εμπίπτει αποκλειστικά στο κεφάλαιο αυτό, και επομένως το άρθρο 30, παράγραφος 3, εφαρμόζεται χωρίς αμφιβολία. Αυτό δεν εμποδίζει την Επιτροπή να υποστηρίζει ακολούθως ότι το περιεχόμενο του εφαρμοστέου άρθρου 30, παράγραφος 3, οδηγεί στο να θεωρείται το υπό κρίση προϊόν όχι ως άλευρο σιταριού, αλλά ως μίγμα αλεύρου σιταριού, αφενός, και πίτουρου σιταριού, αφετέρου.

Η προσφεύγουσα, χωρίς να γνωρίζει την άποψη αυτή της Επιτροπής, δεν ανέπτυξε στις γραπτές παρατηρήσεις της παράλληλο, αλλά αντίστροφο ισχυρισμό. Κατά την προφορική διαδικασία όμως υποστήριξε την άποψη ότι δεν εφαρμόζεται το άρθρο 30, παράγραφος 3, επειδή το υπό κρίση προϊόν είναι μίγμα από αλεύρι σιταριού (κεφάλαιο 11) και πίτουρο σιταριού (κεφάλαιο 23) παρατηρώντας συγχρόνως ότι το κεφάλαιο 23 δεν περιλαμβάνεται στην περιοριστική απαρίθμηση. Η προσφεύγουσα πρόβαλε τον ισχυρισμό αυτό επικουρικά, λαμβανομένου δηλαδή υπόψη του κύριου ισχυρισμού της, ότι εν πάση περιπτώσει το υπό κρίση προϊόν δεν είναι μίγμα. Έτσι κατά τη γνώμη της προσφεύγουσας το λογικά προηγούμενο ερώτημα συνίσταται στο αν το υπό κρίση προϊόν είναι « μίγμα ». Νομίζω ότι πράγματι πρέπει να πραγματευτώ πρώτα το ερώτημα αυτό. Μόνο αν προκύψει ότι το υπό κρίση προϊόν είναι « μίγμα » κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 3, πρέπει να εξετασθεί αν το άρθρο αυτό καλύπτει μόνο τα μίγματα που εμπίπτουν στα κεφάλαια 2, 10 και 11 του κοινού δασμολογίου.

9. Σε συνάρτηση με το πρόβλημα που πρόκειται να εξετασθεί πρώτο κατωτέρω, δηλαδή κατά πόσον το επίμαχο προϊόν είναι « μίγμα » κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 3, η *Επιτροπή* πρόβαλε δύο επιχειρήματα: το ένα στηρίζεται στη γενική έννοια του όρου « μίγμα » στο κοινό δασμολόγιο και το άλλο στους ειδικούς στόχους των ΝΕΠ.

Παραθέτω καταρχάς το πρώτο επιχείρημα. Η Επιτροπή εκκινεί από τη διαπίστωση ότι δεν δίνεται ορισμός της έννοιας αυτής ούτε στον κανονισμό 1371/81 ούτε στους γενικούς κανόνες για την ερμηνεία της ονοματολογίας του κοινού δασμολογίου. Παραπέμπει πάντως στον ήδη αναφερθέντα ανωτέρω (παράγραφος 7) γενικό κανόνα Α 2 β), κατά τον οποίο « κάθε αναφορά σε μια ύλη μέσα σε ορισμένη κλάση του δασμολογίου καλύπτει την ύλη αυτή, είτε σε αμιγή κατάσταση είτε αναμεμειγμένη ή και συνδυασμένη με άλλες ύλες ». Κατά την Επιτροπή, ο κανόνας αυτός παραπέμπει στη γενική ορολογία, που θεωρεί ως μίγμα κάθε ομοιογενές προϊόν που έχει προέλθει από διαφορετικές βασικές ύλες. Από αυτό συνάγει ότι το προϊόν που παρασκευάστηκε από αλεύρι και πίτουρο είναι μίγμα: δεν έχει σημασία εν προκειμένω αν το πίτουρο, το οποίο αναμειγνύεται με το αλεύρι, προέρχεται από αποθέματα ή διαχωρίστηκε από το αλεύρι που παρήχθη από την ίδια παρτίδα δημητριακών· το αλεύρι και το πίτουρο είναι δύο διαφορετικές ύλες, που σχηματίζουν ομοιογενές μίγμα παρόμοιο με το αλεύρι.

Με το δεύτερο επιχείρημά της, η Επιτροπή υποστηρίζει γενικά ότι ο κανονισμός 1371/81 βασίζεται στην αρχή ότι τα χορηγούμενα ΝΕΠ δεν συμπίπτουν πάντοτε με τις κλάσεις του κοινού δασμολογίου. Διαφορετικά το άρθρο 30, παράγραφος 3, δεν θα είχε κανένα νόημα, εφόσον το κοινό δασμολόγιο περιέχει λεπτομερείς κανόνες για τον καθορισμό των δασμών και εισφορών που επιβάλλονται στα μίγματα. Η Επιτροπή θεμελιώνει περαιτέρω την ύπαρξη διαφορών μεταξύ τελωνειακού δικαίου και ΝΕΠ αναφέροντας δύο στοιχεία, δηλαδή ότι τα ΝΕΠ αποτελούν κατά κύριο λόγο ρύθμιση του ενδοκοινοτικού εμπορίου, ενώ οι δασμοί και οι εισφορές αποβλέπουν μέσα στο πλαίσιο της οργανώσεως των γεωργικών αγορών στην εξωτερική προστασία της κοινοτικής αγοράς και βασίζονται εν μέρει σε διεθνείς συμφωνίες, και ότι οι δασμοί και οι γεωργικές εισφορές επιβάλλονται μόνον, ενώ τα ΝΕΠ μπορεί και να χορηγούνται, δεν είναι δηλαδή μόνον αρνητικά, αλλά μπορούν να είναι και θετικά. Η Επιτροπή συνάγει από αυτό ότι για τα ΝΕΠ ισχύουν αυστηρότερες προϋποθέσεις απ' ό,τι για τους δασμούς και τις εισφορές. Σκοπός των αυστηρότερων αυτών προϋποθέσεων είναι να καθίσταται ιδίως δυσκολότερο να δημιουργούνται από ανάμιξη προϊόντα που δεν ανταποκρίνονται σε καμία ανάγκη της αγοράς, για να εξαχθούν μετά από είσπραξη υψηλών ΝΕΠ προς ένα άλλο κράτος μέλος, να γίνεται εκεί διαχωρισμός των συστατικών τους και να επανεισάγεται το συστατικό με τη μικρότερη αξία κατόπιν καταβολής χαμηλού ΝΕΠ. Η Επιτροπή προσθέτει ότι τίποτε δεν δείχνει ότι η προσφεύγουσα προέβη σε τέτοιες ενέργειες, που αποκαλούνται « κυκλικές συναλλαγές », ο κίνδυνος όμως τέτοιων ενεργειών δικαιολογεί την ύπαρξη του άρθρου 30, παράγραφος 3, και την ερμηνεία που δίνει η ίδια στη διάταξη αυτή.

10. Σχετικά με την έννοια του όρου « μίγμα » του άρθρου 30, παράγραφος 3, η *προσφεύγουσα* παραπέμπει στην απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Ιουλίου 1982 στην υπόθεση 145/81 (Wünsche, Συλλογή 1982, σ. 2493), που αφορούσε επιστροφές λόγω εξαγωγής συνθέτων ζωοτροφών. Στη σκέψη 10 το Δικαστήριο βασίστηκε στη σημείωση 2 Α του κεφαλαίου 11 του κοινού δασμολογίου (παρατέθηκε ανωτέρω στην παράγραφο 5), η οποία κατατάσσει τα προϊόντα αλευροποιίας στο κεφάλαιο 11 ή

το κεφάλαιο 23 του κοινού δασμολογίου. Το Δικαστήριο συνήγαγε από αυτά τα ακόλουθα:

« Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι ο τρόπος παρασκευής δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη για τα εν λόγω προϊόντα. Τα προϊόντα αυτά πρέπει, επομένως, να υπαχθούν απευθείας στην ειδική κλάση, της οποίας πληρούν τα κριτήρια υπαγωγής » (Σκέψη 11).

« Επ' αυτού του σημείου, πρέπει να τονισθεί ότι, κατά παγία νομολογία, το αποφασιστικό κριτήριο για την τελωνειακή κατάταξη των εμπορευμάτων πρέπει να αναζητηθεί γενικώς στα χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα και στις αντικειμενικές τους ιδιότητες, όπως καθορίζονται από το γράμμα της κλάσεως του κοινού δασμολογίου και από τις σημειώσεις που αφορούν τα τμήματα και τα κεφάλαιά του » (Σκέψη 12).

Η προσφεύγουσα συνάγει από την απόφαση αυτή ότι, όσον αφορά τα μίγματα τα οποία περιέχουν δημητριακά ή προϊόντα δημητριακών (αλεύρι), δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως κριτήριο ο τρόπος παρασκευής, αλλά αποκλειστικά τα αντικειμενικά χαρακτηριστικά και οι αντικειμενικές ιδιότητες του προϊόντος, όπως διαπιστώθηκαν κατά το χρόνο της διασαφήσεως.

Η προσφεύγουσα παρατηρεί περαιτέρω ότι το υπό κρίση προϊόν, μολονότι στην *προκειμένη περίπτωση* προέκυψε κατόπιν *αναμείξεως* αλευριού από σιτάρι και πίτουρου από σιτάρι, όχι μόνο « μοιάζει » με αλεύρι σιταριού, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, αλλά *είναι* πράγματι αλεύρι από σιτάρι. Βασίζει τον ισχυρισμό της αυτό στη διαπίστωση ότι το πίτουρο σιταριού είναι ένας τύπος αλευριού σιταριού, ενώ η μόνη διαφορά μεταξύ πίτουρου σιταριού και καθαρού αλευριού σιταριού συνίσταται στο ύψος της περιεκτικότητας σε άμυλο και τέφρες. Με άλλα λόγια, το πίτουρο σιταριού και το αλεύρι σιταριού αποτελούν το ένα συνέχεια του άλλου, με μόνο δυνατό *αντικειμενικό* κριτήριο διαχωρισμού ένα συνδυασμό οριακών τιμών για την περιεκτικότητα σε τέφρες και σε άμυλο, δηλαδή το κριτήριο διαχωρισμού που εφαρμόζεται πράγματι κατά την ήδη αναφερθείσα στην παράγραφο 5, σημείωση 2, του κεφαλαίου 11 του κοινού δασμολογίου. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, αν αναμειχθεί αλεύρι σιταριού κατά την έννοια του κοινού δασμολογίου με πίτουρο σιταριού, δεν υπάρχει πια πίτουρο, όταν η περιεκτικότητα του τελικού προϊόντος σε άμυλο υπερβαίνει το 45 % του βάρους, η δε περιεκτικότητα σε τέφρες είναι μικρότερη από 2,5 % του βάρους. Το αντίστροφο ισχύει εξίσου: όταν δεν πληρούται μία ή καμία από τις προϋποθέσεις αυτές, τότε το τελικό προϊόν είναι « πίτουρο » και εξαφανίζεται το χρησιμοποιηθέν « αλεύρι ». Ο ειδικός σύμβουλος της Επιτροπής επιβεβαίωσε κατά την προφορική διαδικασία το βάσιμο του ισχυρισμού αυτού της προσφεύγουσας.

Σε καμία περίπτωση εξάλλου, συνεχίζει η προσφεύγουσα, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι ο προαναφερθείς ορισμός των « μιγμάτων », τον οποίο έδωσε το Δικαστήριο για τις επιστροφές λόγω εξαγωγών, δεν ισχύει εξίσου και για τα ΝΕΠ. Πράγματι το άρθρο 30, παράγραφος 3, δεν περιέχει κανένα διαφορετικό ορισμό της έννοιας « μίγμα ». Το γεγονός ότι το ίδιο αλεύρι σιταριού (στην προκειμένη περίπτωση με περιεκτικότητα σε τέφρες 1,6 % του βάρους) μπορεί να παρασκευασθεί κατά δύο τρόπους, οδηγεί στη συναγωγή του ίδιου συμπεράσματος.

Ο πρώτος τρόπος συνίσταται στην παρασκευή αυτού του αλευριού σιταριού με μια σειρά διαδικασιών συνθλίψεως ολόκληρων σπόρων σιταριού· στην περίπτωση αυτή δεν γίνεται λόγος για « ανάμιξη » ή « μίγμα ». Η δεύτερη μέθοδος — που εφαρμόσθηκε στην προκειμένη περίπτωση — έχει δύο στάδια: προηγείται η παρασκευή, από τους πυρήνες των σπόρων του σιταριού, καθαρού αλευριού σιταριού με περιεκτικότητα σε τέφρες 0,6 % του βάρους και η παρασκευή πίτουρου, με περιεκτικότητα σε άμυλο μικρότερη του 28 % του βάρους, από το περίβλημα των σπόρων του σιταριού (ο διαχωρισμός πυρήνων και περιβλήματος έχει γίνει με τη βοήθεια κοσκινίσματος)· ακολουθεί ανάμιξη του καθαρού αλευριού σιταριού και του πίτουρου. Δεδομένου ότι οι απαιτούμενες ποσότητες πρώτων υλών και η τιμή τους είναι ίδια και στις δύο μεθόδους, δεν μπορεί να υπάρχει καμία διαφορά κόστους. Κατά τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας, εξάλλου, η επεξεργασία σε δύο φάσεις είναι « εκ φύσεως » ακριβότερη· σύμφωνα όμως με τον μη αντικρουσθέντα ισχυρισμό της προσφεύγουσας, από επιχειρησιακή σκοπιά είναι σκοπιμότερο η διαδικασία να ακολουθεί τις δύο φάσεις, επειδή τα δύο ενδιάμεσα προϊόντα, που παρασκευάζονται κατά την πρώτη φάση, έχουν μεγάλη ζήτηση, ενώ το τελικό προϊόν έχει μικρή ζήτηση. Στην εξαιρετική περίπτωση που θα υπάρξει ζήτηση του αναφερθέντος τελικού προϊόντος, δεν αξίζει τον κόπο να μεταβληθεί η τεχνική διαδικασία παρασκευής, αλλά είναι απλούστερο να αναμιχθούν τα δύο προϊόντα που, επειδή έχουν μεγάλη ζήτηση, παρασκευάζονται συστηματικά. Ο παραγωγός ο οποίος ενεργεί βάσει αυτών των επιχειρησιακών συλλογισμών δεν πρέπει να θεωρείται ότι « πλουτίζει » παράνομα. Αν κατανοώ ορθώς τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας, η χρησιμοποιούμενη μέθοδος παρασκευής, που επιλέγεται βάσει επιχειρηματικών κριτηρίων, δεν έχει καμία σημασία για την εφαρμογή του κοινού δασμολογίου ή τον καθορισμό των ΝΕΠ.

Η άποψή μου επί της υποθέσεως

11. Μετά την εκτενή αυτή έκθεση των επιχειρημάτων των διαδίκων, μπορώ να είμαι σχετικά σύντομος στη διατύπωση της απόψεώς μου. Πρέπει όμως ευθύς εξαρχής να πω ότι κατανοώ και τις δύο απόψεις και για το λόγο αυτό καταλήγω με κάποιο δισταγμό σε συγκεκριμένο συμπέρασμα. Για μεγαλύτερη σαφήνεια επιτρέψτε μου να εκθέσω δύο πιθανούς συλλογισμούς.

Ο συλλογισμός που οδηγεί σε αποδοχή της απόψεως της *προσφεύγουσας* είναι ο ακόλουθος: η νομολογία του Δικαστηρίου δεν αφήνει καμία αμφιβολία ως προς το ότι η ερμηνεία του κοινού δασμολογίου και των κλάσεών του ισχύει βασικά και για την οργάνωση των γεωργικών αγορών, συμπεριλαμβανομένων των ΝΕΠ, όταν δεν ορίζεται ρητά κάτι άλλο (αυτό εκφράζεται σαφώς στην απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου 1978 στην υπόθεση 5/78, Milchfutter, Rec. 1978, σ. 1597, σκέψη 12). Από εκτεταμένη και πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, εξάλλου, προκύπτει ότι κατά την κατάταξη των προϊόντων στις κλάσεις του κοινού δασμολογίου έχουν αποφασιστική σημασία τα αντικειμενικά εξωτερικά κριτήρια. Τέτοια κριτήρια κατά κανόνα δεν είναι οι μέθοδοι παρασκευής ή επεξεργασίας, αλλά τα συστατικά και οι δυνατότητες χρήσεως του προϊόντος (βλέπε μεταξύ άλλων απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 1976 στην υπόθεση 38/76, Luma, Rec. 1976, σ. 2027, σκέψη 7, παράγραφος 1, καθώς και την απόφαση στην υπόθεση Wünsche, την οποία ανέφερε η προσφεύγουσα και η οποία αναφέρθηκε πιο πάνω στην παράγραφο 10). Αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο στην παρούσα υπόθεση, επειδή εδώ βρισκόμαστε ενώπιον προϊ-

όντος, το οποίο: 1) εντάσσεται σε μια συνεχή προοδευτική κλίμακα μεταξύ του (ακατέργαστου) πίτουρου και του (αμιγούς) αλευριού σιταριού και το οποίο 2) μπορεί να παρασκευασθεί με δύο διαφορετικούς τρόπους, δηλαδή είτε με τρόπο που δεν περιλαμβάνει καμιά πραγματική διαδικασία αναμίξεως, δηλαδή με μια σειρά διαδικασιών συνθλίψεως ολόκληρων σπόρων σιταριού, είτε με τρόπο που περιλαμβάνει ακριβώς διαδικασία αναμίξεως, δηλαδή με χωριστό άλεσμα πυρήνων για καθαρό αλεύρι και περιβλημάτων σπόρων για πίτουρο, ακολουθούμενο από ανάμιξη των δύο, από την οποία λαμβάνεται ένα λιγότερο καθαρό αλεύρι, το οποίο 3) δεν μπορεί εκ των υστέρων, π. χ. κατά τη διασάφηση, να εξακριβωθεί με ποιο τρόπο παρασκευάσθηκε.

Αν η Επιτροπή θέλει, για τους σκοπούς των ΝΕΠ, να δώσει στο προϊόν, το οποίο βάσει της σημειώσεως 2 Α του κεφαλαίου 11 του κοινού δασμολογίου είναι, χωρίς αμφιβολία, αλεύρι σιταριού και άρα δεν είναι μίγμα, διαφορετικό ορισμό, δηλαδή να το χαρακτηρίσει ως «μίγμα» αλευριού σιταριού και πίτουρου σιταριού, τότε πρέπει να το κάνει με κάθε σαφήνεια. Ναι μεν το άρθρο 30, παράγραφος 3, του κανονισμού 1371/81 περιέχει ειδικό κανόνα για τα «μίγματα», δεν δίνει όμως στην έννοια αυτή διαφορετικό ορισμό από ό,τι το κοινό δασμολόγιο. Ετσι, το αλεύρι σιταριού, όπως το ορίζει το κοινό δασμολόγιο, παραμένει αλεύρι σιταριού ακόμη και για τους σκοπούς των ΝΕΠ, και δεν καθίσταται μίγμα κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 3. Το άρθρο αυτό αφορά μόνο αντικειμενικώς αναγνωριζόμενα μίγματα δύο διαφορετικών ειδών δημητριακών ή τα προϊόντα της μεταποιήσεώς τους, δηλαδή μίγματα, η ανομοιογενής σύνθεση των οποίων και η μέθοδος παρασκευής τους δι' αναμίξεως μπορούν να εξακριβωθούν εκ των υστέρων (με ορισμένα τεχνικά μέσα).

Ο συλλογισμός, ο οποίος αντίθετα οδηγεί σε αποδοχή της απόψεως της *Επιτροπής*, είναι ο ακόλουθος: το άρθρο 30 του κανονισμού 1371/81 περιέχει, σε σχέση με το κοινό δασμολόγιο, ειδικές διατάξεις για τα ΝΕΠ. Έτσι οι παράγραφοι 1 και 2 ορίζουν ότι ορισμένες συμπληρωματικές σημειώσεις εφαρμόζονται αναλόγως στην επιβολή ΝΕΠ κατά την εισαγωγή από τρίτη χώρα ή την εξαγωγή προς τρίτη χώρα ή στο ενδοκοινοτικό εμπόριο. Το άρθρο 30, παράγραφος 2, ορίζει ειδικότερα (μεταξύ άλλων) ότι στην είσπραξη των ΝΕΠ εφαρμόζεται αναλόγως η συμπληρωματική σημείωση 3 του κεφαλαίου 11. Η συμπληρωματική σημείωση 3 αφορά *τα μίγματα* που εμπίπτουν στο κεφάλαιο 11 του κοινού δασμολογίου και περιέχει ρύθμιση με το ίδιο περιεχόμενο όπως το άρθρο 30, παράγραφος 3. Η τελευταία αυτή διάταξη περιέχει ειδική ρύθμιση, αυτή τη φορά σχετικά με τη χορήγηση ΝΕΠ, για *τα μίγματα* που εμπίπτουν στα κεφάλαια 2, 10 και 11 του κοινού δασμολογίου. Είναι σαφές ότι ο όρος «μίγμα» στο άρθρο 30, παράγραφος 3, έχει την ίδια έννοια όπως ο όρος «μίγμα» στη συμπληρωματική σημείωση 3 του κεφαλαίου 11 του κοινού δασμολογίου, στην οποία παραπέμπει ρητά το άρθρο 30, παράγραφος 2. Επειδή η σημείωση αυτή δεν περιέχει κανέναν ορισμό, πρέπει για τον ορισμό της έννοιας του μίγματος στη σημείωση αυτή, όπως και σε άλλες (κοινές ή συμπληρωματικές) σημειώσεις, να εφαρμοστούν οι γενικοί κανόνες Α 2 β) και Α 3 β) του κοινού δασμολογίου. Από αυτό προκύπτει ότι ο όρος έχει ευρεία έννοια και καλύπτει τόσο τις ύλες τις «αναμεμειγμένες ή και συν-

δυασμένες με άλλες ύλες » όσο και τα αναμεμειγμένα προϊόντα « που αποτελούνται από διάφορες ύλες ή προκύπτουν από τη συναρμολόγηση διαφόρων αντικειμένων ». Το κοινό δασμολόγιο θεωρεί το αλεύρι σιταριού και το πίτουρο σιταριού — παρά το ότι το ένα αποτελεί συνέχεια του άλλου — ως δύο διαφορετικά εμπορεύματα και επομένως ο συνδυασμός τους αποτελεί μίγμα.

12. Το πρόβλημα με το συλλογισμό, τον οποίο θεωρεί ορθό η Επιτροπή, είναι ότι βασίζεται σ' ένα κάπως προβληματικό ορισμό του όρου « μίγμα » του κοινού δασμολογίου. Πράγματι, ο γενικός κανόνας Α 2 β), όπως και ο γενικός κανόνας Α 3 β), δεν έχουν σκοπό να ορίσουν την έννοια « μίγμα », αλλά να απλουστεύσουν τη δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων· παρεμπιπτόντως μόνο δίνεται ορισμός του « μίγματος ». Δεν έπρεπε να αναμένεται ότι η Επιτροπή ως νομοθέτης θα είχε περιλάβει σαφή διάταξη στον κανονισμό 1371/81; Αυτό ισχύει ιδίως για τα προϊόντα όπως το επίμαχο, που μπορούν να παρασκευασθούν με δύο διαφορετικούς τρόπους, από τους οποίους ο ένας, που χρησιμοποιήθηκε εν προκειμένω από την προσφεύγουσα, αποτελεί ανάμιξη, ενώ αυτό δεν συμβαίνει με τον άλλο, και, για να μπορέσει κανείς *εκ των υστέρων* να μάθει ποια από τις δύο μεθόδους χρησιμοποιήθηκε, πρέπει να βασιστεί μόνο στις δηλώσεις του παραγωγού.

Όπως και αν έχουν τα πράγματα, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η έννοια « μίγμα », στην οποία παραπέμπει το άρθρο 30, παράγραφος 3, δεν έχει διαφορετικό περιεχόμενο από την ίδια έννοια που απαντά στο κοινό δασμολόγιο, π. χ. (και όχι μόνον) στη συμπληρωματική σημείωση 3 του κεφαλαίου 11 (στην οποία παραπέμπει το άρθρο 3, παράγραφος 2), και της οποίας δίνεται εκεί, έστω και παρεμπιπτόντως, ευρύς ορισμός από τους γενικούς κανόνες ερμηνείας Α 2 β) και Α 3 β), κατά τους οποίους ως μίγματα νοούνται οι ύλες οι αναμεμιγμένες ή συνδυασμένες με άλλες ύλες, καθώς επίσης τα είδη που αποτελούνται από διάφορες ύλες ή προκύπτουν από συναρμολόγηση διαφόρων αντικειμένων. Κατά τη γνώμη μου, το πίτουρο και το αλεύρι, ακόμη και αν λόγω των συστατικών τους και των δυνατοτήτων χρησιμοποιήσεώς τους αποτελούν το ένα « συνέχεια » του άλλου, είναι διαφορετικές ύλες, η συναρμολόγηση ή ο συνδυασμός των οποίων αποτελεί μίγμα.

Οι αναφερθέντες γενικοί κανόνες όμως ισχύουν μόνο καθόσον δεν ορίζεται κάτι διαφορετικό στις δασμολογικές κλάσεις και τις σχετικές σημειώσεις για την κατάταξη των εμπορευμάτων. Νομίζω ωστόσο ότι η σημείωση 2 Α του κεφαλαίου 11 του κοινού δασμολογίου διαφωτίζει *πράγματι* ως προς την κατάταξη του επίμαχου προϊόντος στη δασμολογική διάκριση 11.01 Α, αλλά *δεν* καθορίζει αν το προϊόν αποτελεί « μίγμα » ή όχι (βλέπε και πιο κάτω την παράγραφο 13). Για το λόγο αυτό μπορεί κανείς (και πρέπει) να συμβουλευθεί ως προς το σημείο αυτό τους γενικούς κανόνες του κοινού δασμολογίου.

Οι διαπιστώσεις αυτές καταρρίπτουν ένα σημαντικό επιχείρημα της προσφεύγουσας,

δηλαδή ότι, εφόσον δεν υπάρχει ρητός διαφορετικός ορισμός του « μίγματος » στο άρθρο 30, παράγραφος 3, του κανονισμού 1371/81, εφαρμόζονται στα ΝΕΠ αναλόγως οι διατάξεις του κοινού δασμολογίου, ή μάλλον: δεν καταρρίπτεται μεν ο ισχυρισμός, αλλά, επειδή στους γενικούς κανόνες του κοινού δασμολογίου περιέχεται (έστω και παρεμπιπτόντως) ορισμός του « μίγματος », εφαρμόζεται πράγματι ο ορισμός αυτός, όχι όμως με την έννοια που επιθυμεί η προσφεύγουσα. Απομένει ακόμη το δεύτερο επιχείρημα της προσφεύγουσας, που αναφέρεται στην ύπαρξη δύο διαφορετικών μεθόδων παρασκευής, η μία από τις οποίες αποτελεί ανάμιξη, η δε άλλη όχι. Επειδή είναι βέβαιο ότι η προσφεύγουσα χρησιμοποίησε πράγματι την πρώτη μέθοδο, το επιχείρημα αυτό έχει για την προκειμένη υπόθεση θεωρητική μόνο σημασία[7]. Κατά συνέπεια η απάντηση, την οποία θα προτείνω σε λίγο, αφορά αποκλειστικά το μίγμα που προκύπτει από ανάμιξη διαφορετικών υλών, όπως αυτό της παρούσας υποθέσεως. Θά ήθελα ωστόσο να προσθέσω ότι ο προαναφερθείς ευρύς ορισμός του μίγματος στο κοινό δασμολόγιο φαίνεται να καλύπτει και τις δύο μεθόδους παρασκευής. Πάντως η Επιτροπή θα έπραττε ορθά, αν για λόγους ασφαλείας του δικαίου το καθιστούσε σαφές διά της νομοθετικής οδού.

Ως εκ τούτου επιθυμώ να προτείνω εν κατακλείδι στο Δικαστήριο να ακολουθήσει τον δεύτερο από τους ανωτέρω συλλογισμούς. Αυτό το πράττω γνωρίζοντας καλώς ότι ακυρώθηκε η απόφαση του καθού, με την οποία ζητούσε επιστροφή των ΝΕΠ που κατά τη γνώμη του είχαν καταβληθεί αχρεωστήτως (βλέπε παράγραφο 11 της εκθέσεως για την επ' ακροατηρίου συζήτηση), όπως προκύπτει από την ανάκληση του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος από το αιτούν δικαστήριο. Λόγω της καλής πίστεως της προσφεύγουσας, του μακροχρόνιου δισταγμού και της αλλαγής απόψεων του καθού ως προς την εφαρμογή των διατάξεων περί ΝΕΠ και λόγω των ερμηνευτικών δυσχερειών του άρθρου 30, παράγραφος 3, του κανονισμού 1371/81, δεν θα κοπίαζα πολύ για να δώσω απάντηση στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα.

13. Αφού κατέληξα στο συμπέρασμα ότι το προϊόν της προσφεύγουσας αποτελεί « μίγμα » κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 3, παρά το ότι είναι αλεύρι σιταριού που εμπίπτει στη διάκριση 11.01 Α του κοινού δασμολογίου, πρέπει ακόμη να προχωρήσω στο δεύτερο επί μέρους ερώτημα, δηλαδή αν η έννοια « μίγμα » του άρθρου 30, παράγραφος 3, καλύπτει και τα μίγματα προϊόντων, ορισμένα συστατικά των οποίων εμπίπτουν σε άλλα κεφάλαια του κοινού δασμολογίου από τα κεφάλαια 2, 10 και 11. Ως προς αυτό συμφωνώ με τους διαδίκους: η ρύθμιση του άρθρου 30, παράγραφος 3, πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να θεωρηθεί σαφώς περιοριστική. Σημαίνει όμως αυτό ότι έτσι το προϊόν της προσφεύγουσας εκφεύγει της εφαρμογής της αναφερθείσας διατάξεως, επειδή είναι « μίγμα » αλεύρου σιταριού (διάκριση 11.01 Α) και πίτουρου σιταριού (διάκριση 23.01 Α ΙΙ); Ούτε και εδώ μπορώ να συμμερισθώ την άποψη της προ-

7 — Πρέπει να παρατηρηθεί ότι η Επιτροπή δεν έλαβε πραγματικά θέση επί του ισχυρισμού αυτού. Ναι μεν στις παρατηρήσεις της αναφέρεται σε δύο τρόπους αναμίξεως (βλέπε πιο πάνω παράγραφο 9 των προτάσεών μου) αλλά και στις δύο περιπτώσεις πρόκειται για πραγματική ανάμιξη χωριστών προϊόντων (είτε πρόκειται για αλεύρι και πίτουρο που προέρχονται από αποθέματα, είτε για αλεύρι και πίτουρο που προέρχονται από την ίδια παρτίδα σιτηρών) και όχι για ένα προϊόν που προκύπτει από την ίδια διαδικασία συνθλίψεως (όπως περιγράφεται στην παράγραφο 10 των προτάσεών μου).

σφεύγουσας. Η άποψή μου στηρίζεται στους προαναφερθέντες γενικούς κανόνες Α 2 β) και Α 3 β) του κοινού δασμολογίου. Οι κανόνες αυτοί έχουν σκοπό να διευκολύνουν τη δασμολογική κατάταξη σε μία δασμολογική κλάση των μιγμάτων που προέρχονται από ανάμιξη ή από συνδυασμό υλών ή μιγμάτων από διαφορετικές ύλες ή συστατικά εμπορευμάτων από συναρμολόγηση διαφόρων αντικειμένων. Από αυτό προκύπτει ότι δεν υπάρχει καμία αντίφαση μεταξύ του γεγονότος ότι ένα προϊόν είναι μίγμα και του γεγονότος ότι κατατάσσεται σε μία μόνο δασμολογική κλάση. Με άλλα λόγια, το άλευρο σιταριού το αναμεμιγμένο με πίτουρο σιταριού, παρά το ότι είναι προϊόν, το οποίο εμπίπτει στη δασμολογική διάκριση 11.01 Α, αποτελεί συγχρόνως και μίγμα κατά την έννοια του κοινού δασμολογίου και του άρθρου 30, παράγραφος 3, του κανονισμού 1371/81. Η αλλιώς: το γεγονός ότι ένα προϊόν κατατάσσεται σε μία μόνη δασμολογική κλάση δεν το εμποδίζει να είναι μίγμα.

Η πρότασή μου

14. Με βάση αυτές τις σκέψεις προτείνω στο Δικαστήριο να δώσει στο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου την ακόλουθη απάντηση:

« Αν από την ανάμιξη λευκού αλευριού από σιτάρι, που εμπίπτει στη δασμολογική διάκριση 11.01 Α του κοινού δασμολογίου, με πίτουρο σιταριού, που εμπίπτει στη δασμολογική διάκριση 23.02 Α ΙΙ του κοινού δασμολογίου, προκύπτει προϊόν, το οποίο σύμφωνα με τις σημειώσεις 2 Α και 2 Β του κεφαλαίου 11 του κοινού δασμολογίου θεωρείται αλεύρι σιταριού, το προϊόν αυτό μπορεί να είναι συγχρόνως και 'μίγμα' κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 3, του κανονισμού 1371/81, και συγκεκριμένα 'μίγμα' το οποίο εμπίπτει στο κεφάλαιο 11 του κοινού δασμολογίου, δηλαδή σε ένα από τα κεφάλαια που απαριθμούνται περιοριστικά στο άρθρο αυτό. »